

A86/05

13 januari 1986

INTERNATIONAAL JAAR VAN DE VREDE

Het belooft een druk jaar te worden voor iedereen die uit ideële of ideologische overwegingen, beroepshalve of als vrijwilliger deelneemt aan het internationale vredescircuit. De Verenigde Naties hebben 1986 uitgeroepen tot Internationaal Jaar van de Vrede en in dit kader zullen meer nog dan in andere jaren, toen het onderwerp toch ook niet van aandacht verstoken bleef, congressen, conferenties, werkgroepen, toernees en wat dies meer zij opgedragen worden aan vrede en veiligheid.

Op een grote bijeenkomst, vlak voor Kerst, ontvouwde het Sovjetvredescomite zijn plannen. Er is door deze vredesraad een speciale commissie gevormd die in eigen land belast is met de coördinatie van alle vredesactiviteiten in 1986 en als belangrijkste taak heeft om dit jaar Star Wars bovenaan op de agenda te krijgen van alle internationale vredesconferenties. Als het aan deze commissie ligt zal het motto van dit vredesjaar gaandeweg veranderen in 'Internationaal Jaar van de Vrede, tegen SDI' en de optimistische voorspelling doet de ronde in Moskou dat in het Westen met de campagne tegen Star Wars wel zal lukken wat met de strijd tegen Pershing II en kruisraketten niet bereikt werd: door de bevolkingen zal zoveel druk worden uitgeoefend op de regeringen om af te zien van deelname aan het SDI-project dat de politici de politieke prijs uiteindelijk te hoog zullen vinden.

Om die pressie in West Europa en de Verenigde Staten te helpen voeden zal het Sovjetvredescomite de samenwerking met nationale vredesbewegingen proberen te intensiveren.*

*Die contacten waren een tijdlang zo vertroebeld dat er bijvoorbeeld geen officiële vertegenwoordigers uit de communistische wereld aanwezig waren op de 4e European Nuclear Disarmament Convention in Amsterdam in de zomer van 1985. Om de impasse in het gesprek te doorbreken vond begin oktober in Helsinki achter gesloten deuren intensief internationaal overleg plaats, met als een van de resultaten dat op initiatief van de Nederlandse vredesbeweging midden december een delegatie van het Sovjetvredescomite een bezoek bracht aan ons land.

Vertegenwoordigers uit alle 15 Sovjetrepublieken kregen te horen dat er nieuwe fondsen beschikbaar gesteld zouden worden om nog meer westerse activisten naar de Sovjetunie te kunnen uitnodigen. De extra inspanningen moeten vooral vruchten gaan afwerpen op de grote internationale vredesconferenties en -manifestaties die op het programma staan, zoals bijvoorbeeld de vierdaagse Wereldontwapeningsconferentie die de Sovjetunie heeft aangeboden in mei te organiseren in Tbilisi, of de internationale conferentie van Artiesten voor de Vrede in september in Moskou. Verder zijn er uitnodigingen gestuurd aan vrouwengroepen in heel West Europa om naar de 'vredesschool' in de Sovjetunie te komen: een serie volledig verzorgde cursussen met het doel de vrouwenbeweging nog meer te betrekken bij de vredesbeweging in het algemeen. Een ander plan van het Sovjetvredescomite is om een internationale fietsrally voor de vrede te organiseren: ruim 500 Sovjetrussische wielrenners zouden van Kiev naar Praag moeten fietsen, en vervolgens van Montreal naar New York, in de hoop dat ze bij aankomst de kopgroep van een enorm, onderweg opgebouwd peloton zullen vormen. Voor de Russische thuisblijvers tenslotte zullen er grootscheepse vredesdemonstraties zijn in Moskou, Leningrad en Volgograd.

Maar behalve de door het Sovjetvredescomite georganiseerde evenementen zijn er nog de talrijke conferenties buiten de Sovjetunie die in meer of mindere mate georganiseerd zijn door communistische mantelorganisaties. Zo heeft bijvoorbeeld de Wereldvredesraad (WVR) indirect een groot aandeel in de organisatie van het Wereldvredescongres dat in oktober in Kopenhagen voor een climax moet zorgen.

Voordat het echter zover is hebben de vredesactivisten uit Oost en West elkaar ook al kunnen ontmoeten

- in Warschau van 16 tot en met 19 januari op een "Wereldcongres van Intellectuelen voor vreedzame toekomst voor de Wereld";
- in Athene eind januari op een conferentie over "De Middellandse Zee en de Wereldvrede", georganiseerd door de WVR;
- in Sofia in het voorjaar, "Christenen en Marxisten in Vredesdialog", georganiseerd door het International Institute for Peace (IIP) van de Wereldvredesraad;
- in Athene in mei, voor een internationale conferentie van de Griekse vredesorganisatie KEADEA;
- in Moskou in juli, "Het aandeel van wetenschappers in de strijd voor vrede en ontwapening", georganiseerd door de Wereldfederatie van Wetenschappelijk werkers (WFSW), een mantelorganisatie; etc. etc.

Met deze veelheid en verscheidenheid aan evenementen mikt de Sovjetunie niet alleen op de traditionele vredesbeweging maar ook op alle sectoren van het openbare leven. Meer en meer zullen politici uit zowel sociaal-democratische als confessionele en centrum-rechtse partijen aangesproken worden op hun vredelievendheid.

Daarbij richt de aandacht zich nu ook op het Europees Parlement waarmee voor het eerst vanuit de Sovjetunie officieel contacten zijn gezocht.*

Het staat nu al vast dat ook de Verenigde Naties en de gespecialiseerde onderorganisaties zoveel mogelijk door de Sovjets betrokken zullen worden bij de activiteiten in het Internationale Jaar van de Vrede, al was het alleen maar om in een aantal gevallen een door mantelorganisaties georganiseerde bijeenkomst te voorzien van een neutraal front.

Het prille Internationale Jaar van de Vrede kent overigens al de eerste tegenvallers. Vanaf half december zouden ongeveer 200 vredesactivisten uit voornamelijk Westeuropese landen, waaronder Nederland, een vredesmars houden door Midden Amerika, getiteld "Internationale Vredesmars door Midden Amerika voor Mensenrechten, Onafhankelijkheid en Solidariteit". Het plan was om in anderhalve maand van Panama via Costa Rica, Nicaragua, Honduras, El Salvador en Guatamala naar Mexico te trekken en onderweg het publiek warm te maken voor de genoemde idealen. De vredesmars genoot de symphatie van ondermeer Jesse JACKSON (USA), Desmond TUTU (Zuid Afrika), Edward KENNEDY (USA) en Willy BRANDT (BRD). Niettemin heeft de groep van het begin af aan te kampen gehad met een vijandige bejegening. Lokale kranten in Panama spraken van een "pro-Sovjet happening" en "communistische infiltratie" en bij aankomst in Costa Rica zag de groep zich geplaatst tegenover een met stenen en traangas gooiende menigte. Omdat de autoriteiten de veiligheid van de deelnemers niet langer konden waarborgen werd overhaast koers gezet naar Nicaragua waar men vriendelijker werd ingehaald. Vervolgens kampeerden de deelnemers aan de mars een week bij de grens met Honduras, waar het Hondurese leger hen tegenhield. Een plan om per schip vanuit Nicaragua naar El Salvador te reizen sneuvelde eveneens omdat de Salvadoraanse regering een patrouilleboot liet uitvaren om het schip te onderscheppen. Omdat ook de grenzen van Guatamala gesloten bleven besloot de groep om dan maar vanuit Nicaragua rechtstreeks naar Mexico te vliegen, waar op 22 januari de 'vredesmars door Midden Amerika' officieel zal eindigen.

Hoewel het Internationale Jaar van de Vrede dus niet al te goed uit de startblokken is gekomen biedt het, ook aan de Nederlandse, vredesactivisten volop mogelijkheden en perspectief. Dat in veel gevallen de Sovjetunie rechtstreeks of middels de internationale communistische mantelorganisaties een actief aandeel heeft in de organisatie van evenementen zal daarbij echter niet altijd even duidelijk aan het daglicht komen.

*Op uitnodiging van de Opperste Sovjet is op 18 december een delegatie van de socialistische fractie in het Europees Parlement naar Moskou gereisd. De gastheer, Avgoust VOSS, voorzitter van de Sovjet van de Nationaliteiten (een van de twee Kamers van het parlement), onderstreepte bij die gelegenheid de belangrijke rol van parlementariërs bij het vredesproces en de uitbouw van wederzijds voordelige samenwerking, en noemde het bezoek het begin van nieuwe betrekkingen tussen de Sovjetunie en de EG. De socialistische fractie bestond uit vertegenwoordigers uit België, Frankrijk, Engeland, West Duitsland, Italië en Nederland.